Predmetna komisija za nižji izobrazbeni standard

Družboslovje

Opisi dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 9. razredu

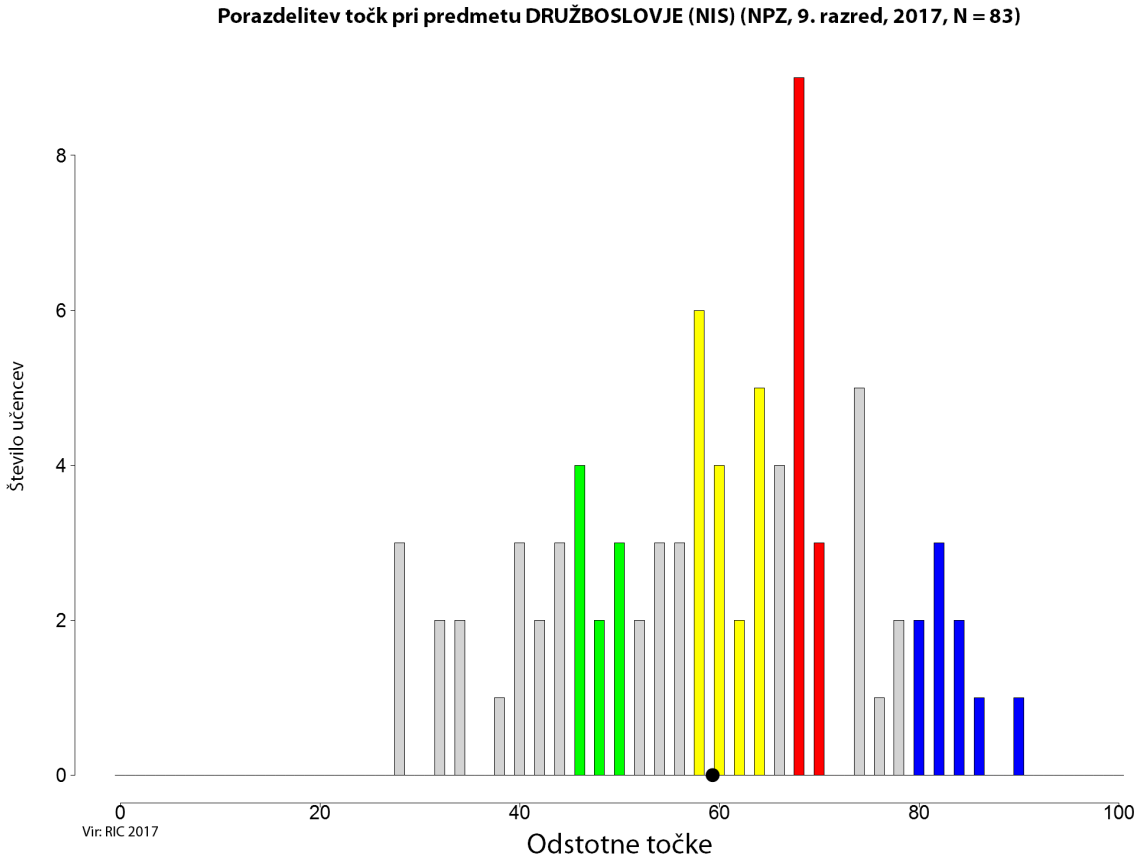

Slika: Porazdelitev točk pri družboslovju (NIS), 9. razred

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo mejo *spodnje četrtine dosežkov*.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje:
Pri treh nalogah (1., 5. in 6. – skupaj pet postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri dveh nalogah (7. in 10. – štiri postavke) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog:
Postavke smo preverjali z nalogami obkroževanja, razvrščanja, nalogami kratkih odgovorov, alternativnim tipom nalog ter nalogami povezovanja.

Učenci:
- spoznajo naravne značilnosti površja – na sliki prepoznajo panonske pokrajine (naloga 1.01.1), primorske pokrajine (naloga 1.01.2) ter alpske pokrajine (naloga 1.01.3);
- s pomočjo globusa in makete Sonca in Zemlje opišejo in razložijo kroženje Zemlje okoli Sonca in naštejejo spremembe, ki jih zaradi gibanja Zemlje opazimo ljudje – vedo, da Zemlja okoli Sonca potuje približno 365 dni (naloga 1.05.1) ter da v Evropi in Avstraliji nimamo istočasno poletja (naloga 1.10.3);
- s pomočjo slikovnega materiala in skice spoznajo toplotne pasove na Zemlji, naštejejo vzroke za njihov nastanek – prepoznajo tropski pas (naloga 1.06.2);
- na zemljevidu poiščejo pomembne reke in jezera – vedo, da teče Drava skozi Maribor (naloga 1.07.1), Soča blizu Tolmina (naloga 1.07.2) in Savinja skozi Celje (naloga 1.07.3).

Učenci v zelenem območju zapišejo osnovna geografska dejstva in nekatera izmed njih prepoznajo s pomočjo slike, skice ali zemljevida.

Zgled:
naloga 1.07

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje:
Pri eni nalogi (2. – ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje).

Tipi nalog:
V zelenem območju smo znanje preverjali z nalogo obkroževanja.

Učenci:
- vedo, da so bili Iliri in Kelti prvi stalni prebivalci današnjega slovenskega ozemlja – prepoznajo Kelte kot prve prebivalce današnjega slovenskega ozemlja (naloga 2.02.2).

Učenci poznajo Kelte kot prve prebivalce današnjega slovenskega ozemlja.

Zgled:
naloga 2.02

Opomba: V zeleno območje se je uvrstila le 2. postavka, 1. spada v modro območje.

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

Taksonomske stopnje:
Pri eni nalogi (1. – skupaj dve postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni nalogi (2. – skupaj tri postavke) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog:
V zelenem območju sta bili nalogi zapisa kratkega odgovora in obkroževanja.

Učenci:
- spoznavajo različno odgovornost, ki je posledica tega, da imajo člani skupine različne položaje in vloge – prepoznajo dve pravici, ki jih imajo učenci v šoli (nalogi 3.01.2 in 3.01.3);
- spoznavajo vpliv, ki ga imajo mediji na posameznika in različne družbene skupine ter na njihove življenjske navade in ravnanja – znajo uvrstiti, v katero skupino oddaj spadajo risanke (naloga 3.02.1), poznajo pomen simbola ob predvajanju filmov na televiziji (+12) (naloga 3.02.2) ter glede na spored predvidijo, katera oddaja bi utegnila zanimati kmeta (naloga 3.02.3).

Učenci prepoznavajo nekaj osnovnih pravic učencev ter poznajo vpliv medijev na družbene skupine in njihove življenjske navade.

Zgled:
naloga 3.02

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo mejo *med polovicama dosežkov*.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje:
Pri dveh nalogah (1. in 2. – skupaj dve postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri dveh nalogah (8. in 10. – tri postavke) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog:
V rumeno območje so se uvrstile naloge alternativnega tipa, razvrščanja in obkroževanja.

Učenci:
- spoznajo naravne značilnosti površja – na sliki prepozna dinarske pokrajine (naloga 1.01.1);
- opišejo naravne značilnosti površja alpskega sveta in ga pokažejo na zemljevidu – iz opisa prepoznajo Julijske Alpe (naloga 1.02.1);
- opišejo naravne in družbene danosti za razvoj turizma v Sloveniji – prepoznajo obiranje grozdja kot eno od dejavnosti, ki jo lahko ponudi prekmurska kmetija (naloga 1.08.1);
- na zemljevidu poselitve prebivalstva pokažejo najpogosteje in najredkeje naseljena območja – vedo, da je Evropa gosteje naseljena kot Avstralija (naloga 1.10.1);
- na globusu in zemljevidu sveta pokažejo, poimenujejo in razlikujejo kontinente – vedo, da je Avstralija manjša celina od Evrope (naloga 1.10.3).

Učenci v rumenem območju bolj zanesljivo izkazujejo poznavanje osnovnih geografskih pojmov. Pri tem pojme uspešno poiščejo med danimi možnimi odgovori.

Zgled:
naloga 1.02.1

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje:
Pri dveh nalogah (1. in 3. – štiri postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje).

Tipi nalog:
V rumenem območju so bile naloge obkroževanja in kratkega odgovora.

Učenci:
- na časovnem traku označijo desetletje, stoletje, tisočletje – označijo leto 550 pr. n. št. (naloga 2.01.1);
- se zavedajo pomena reformacije za slovenski kulturni in narodni razvoj – uvrstijo Primoža Trubarja (naloga 2.03.1), *Katekizem* (naloga 2.03.2) in protestantizem (naloga 2.03.3) v obdobje reformacije na Slovenskem.

Učenci v rumenem območju bolj zanesljivo izkazujejo orientacijo na časovnem traku ter zanjo uvrstiti nekaj osnovnih zgodovinskih pojmov, oseb in predmetov v obdobje reformacije.

Zgled:
naloga 2.03

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

Taksonomske stopnje:
Pri eni nalogi (1. – ena postavka) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje).

Tipi nalog:
V rumenem območju je bila naloga obkroževanja.

Učenci:
- spoznavajo različno odgovornost, ki je posledica tega, da imajo člani skupine različne položaje in vloge – prepoznajo, da imajo učenci pravico do varnega in spodbudnega okolja v šoli (naloga 3.01.1).

Učenci v rumenem območju prepoznavajo vse navedene pravice učencev.

Zgled:
naloga 3.01

Opomba: V rumeno območje se je uvrstila le 1. postavka, 2. spada v zeleno območje.

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo mejo *zgornje četrtine dosežkov*.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje:
Pri dveh nalogah (4. in 5. – štiri postavke) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni nalogi (11. – ena postavka) pa na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:
V rdečem območju so bile naloge obkroževanja, povezovanja in zapisa kratkega odgovora.

Učenci:
- na karti pokažejo in naštejejo sredozemske države Južne in Jugozahodne Evrope – prepoznajo Španijo kot državo Južne Evrope (naloga 1.04.1);
- na zemljevidu pokažejo države Vzhodne Evrope in njihova glavna mesta – prepoznajo Ukrajino kot državo Vzhodne Evrope (naloga 1.04.2);
- s pomočjo karte poimenujejo in pokažejo države Srednje Evrope in njihova glavna mesta – prepoznajo Češko kot državo Srednje Evrope (naloga 1.04.3);
- s pomočjo globusa in makete Zemlje opišejo in razložijo vrtenje Zemlje okoli svoje osi in njene posledice – vedo, da se Zemlja zavrti okoli svoje osi v enem dnevu (naloga 1.05.2);
- se seznanijo z aktualnimi problemi sodobnega sveta – napišejo eno prednost vetrnih elektrarn pred jedrskimi elektrarnami (naloga 1.11.1).

Učenci v rdečem območju se orientirajo v geografskem prostoru in so zanesljivi pri poznavanju osnovnih geografskih pojmov ter že razumejo nekatera geografska dejstva in procese.

Zgled:
naloga 1.04

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje:
Pri eni nalogi (5. – skupaj dve postavki) smo preverjali miselne procese na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog:
V rdečem območju smo znanje preverjali z nalogama kratkega odgovora.

Učenci:
- opišejo osamosvojitev Slovenije in njena prizadevanja za mednarodno priznanje – prepoznajo državo na zemljevidu, ki je bila leta 1991 cilj napadov (naloga 2.05.1), in vedo, kaj je napadena država po končani vojni dokončno pridobila (naloga 2.05.3).

Učenci v rdečem območju prepoznavajo in razumejo zgodovinska dejstva, povezana z osamosvojitvijo Slovenije.

Zgled:
naloga 2.05

Opomba: V rdeče območje sta se uvrstili 1. in 3. postavka, 2. spada v modro območje.

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

V rdeče območje se ni uvrstila nobena naloga s področja državljanske vzgoje in etike.

MODRO OBMOČJE

V modro območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo mejo *zgornje desetine dosežkov*.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje:
Pri dveh nalogah (2. in 3. – skupaj tri postavke) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri dveh nalogah (8. in 9. – skupaj tri postavke) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri dveh nalogah (11. in 12. – skupaj dve postavki) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:
V modrem območju smo znanje preverjali z nalogami obkroževanja, kratkega odgovora in zapisa kratkega odgovora.

Učenci:
- opišejo naravne značilnosti površja alpskega sveta in ga pokažejo na zemljevidu – znajo določiti, v katerem delu Slovenije ležijo Julijske Alpe (naloga 1.02.2);
- spoznajo rastlinstvo Zahodne Evrope – na podlagi opisa prepoznajo Nizozemsko (naloga 1.03.1);
- s pomočjo zemljevida naštejejo države Zahodne Evrope – pravilno umestijo Nizozemsko med države Zahodne Evrope (naloga 1.03.2);
- opišejo naravne in družbene danosti za razvoj turizma v Sloveniji – prepoznajo kolesarjenje kot eno od dejavnosti, ki jo lahko ponudi prekmurska kmetija (naloga 1.08.2), ter ovrednotijo prednost gradnje hotela s kopališčem in zdravstveno ambulanto v manjšem kraju (naloga 1.12.1);
- spoznajo gorsko podnebje in višinske rastlinske pasove – s pomočjo klimograma opišejo poletne padavine (naloga 1.09.1) in poletne temperature (naloga 1.09.2);
- se seznanijo z aktualnimi problemi sodobnega sveta – napišejo eno nadaljnjo prednost vetrnih elektrarn pred jedrskimi elektrarnami (naloga 1.11.2).

Učenci v modrem območju prepoznavajo in razumejo več značilnosti geografskih pojmov. Uspejo tudi analizirati in vrednotiti nekatere geografske procese.

Zgled:
naloga 1.03

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje:
Pri dveh nalogah (2. in 4. – skupaj tri postavke) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni nalogi (5. – ena postavka) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni nalogi (6. – ena postavka) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:
V modro območje so se uvrstile naloge obkroževanja in zapisa kratkega odgovora.

Učenci:
- vedo, da so bili Iliri in Kelti prvi stalni prebivalci današnjega slovenskega ozemlja – prepoznajo Ilire kot prve prebivalce današnjega slovenskega ozemlja (naloga 2.02.1);
- se na podlagi slikovnega gradiva orientirajo v času – na podlagi opisa prepoznajo zgodovinsko obdobje srednjega veka (naloga 2.04.1);
- opišejo medsebojni gospodarski odnos med kmetom in graščakom ter kmetove dajatve – na podlagi opisa prepoznajo pojem desetina (naloga 2.04.2);
- opišejo osamosvojitev Slovenije in njena prizadevanja za mednarodno priznanje – na podlagi zemljevida prepoznajo objekte, ki so bili cilj napadov leta 1991 (naloga 2.05.2);
- se zavedajo pomena mednarodnega povezovanja – vedo, kaj potrebujemo pri prehodu meje iz Slovenije v države, ki so v Evropi, a niso članice Evropske unije (naloga 2.06.1).

Učenci v modrem območju izkazujejo poznavanje in razumevanje več zgodovinskih obdobij in dogodkov. Zgodovinska dejstva že nekoliko povezujejo s sodobnostjo.

Zgled:
naloga 2.04

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

V modro območje se ni uvrstila nobena naloga s področja državljanske vzgoje in etike.

NAD MODRIM OBMOČJEM

V to območje spadajo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65 % uspešnostjo.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje:
Pri eni nalogi (6. – ena postavka) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) ter pri dveh nalogah (11. in 12. – skupaj dve postavki) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:
V območje nad modrim so se uvrstile naloge kratkega odgovora in zapisa kratkega odgovora.

Učenci so manj uspešni pri:
- spoznavanju toplotnih pasov na Zemlji, vzrokov za njihov nastanek s pomočjo slikovnega materiala in skice – ne znajo poimenovati zmernotoplega pasu (naloga 1.06.1);
- seznanitvi z aktualnimi problemi sodobnega sveta – ne napišejo tretje prednosti vetrnih elektrarn pred jedrskimi elektrarnami (naloga 1.11.3);
- opisu naravne in družbene danosti za razvoj turizma v Sloveniji – ne ovrednotijo slabosti gradnje hotela s kopališčem in zdravstveno ambulanto v manjšem kraju (naloga 1.12.2).

Učenci nad modrim območjem niso dovolj zanesljivi pri prepoznavanju vseh geografskih pojmov. O istem geografskem problemu ne znajo razmišljati večplastno.

Zgled:
naloga 1.12.2

Opomba: V območje nad modrim se je uvrstila samo 2. postavka, 1. spada v modro območje.

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje:
Pri eni nalogi (1. – ena postavka) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri eni nalogi (6. – ena postavka) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:
Nad modrim območjem sta bili nalogi kratkega odgovora in zapisa kratkega odgovora.

Učenci so manj uspešni pri:
- razlikovanju zgodovinskih virov (ustni pisni, materialni) – vaške situle ne prepoznajo kot materialni vir (naloga 2.02.3);
- zavedanju pomena mednarodnega povezovanja – ne poznajo prednosti enotne denarne valute v Evropski uniji (naloga 2.06.2).

Učenci nad modrim območjem ne poznajo zahtevnejših zgodovinskih pojmov in dejstev. Zgodovinskih dejstev ne znajo povezati z zahtevnejšimi procesi v sodobnosti.

Zgled:
naloga 2.06.2

Opomba: V rumeno območje se je uvrstila le 2. postavka, 1. spada v modro območje.

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

V območje nad modrim se ni uvrstila nobena naloga s področja državljanske vzgoje in etike.

Preglednica: Specifikacijska tabela, družboslovje (NIS), 9. razred

Naloga		Točke	Vsebina	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje
I. DEL: GEOGRAFIJA							
1	1.01.1	1	GEO	spozna naravne značilnosti površja;	M	I.	zeleno
	1.01.2	1	GEO	spozna naravne značilnosti površja;	M	I.	zeleno
	1.01.3	1	GEO	spozna naravne značilnosti površja;	M	I.	zeleno
	1.01.4	1	GEO	spozna naravne značilnosti površja;	M	I.	rumeno
2	1.02.1	1	GEO	opiše naravne značilnosti površja alpskega sveta in ga pokaže na zemljevidu;	M	I.	rumeno
	1.02.2	1	GEO	opiše naravne značilnosti površja alpskega sveta in ga pokaže na zemljevidu;	M	I.	modro
3	1.03.1	1	GEO	spozna rastlinstvo Zahodne Evrope;	M	I.	modro
	1.03.2	1	GEO	s pomočjo zemljevida našteje države Zahodne Evrope;	M	I.	modro
4	1.04.1	1	GEO	na karti pokaže in našteje sredozemske države Južne in Jugovzhodne Evrope;	M	I.	rdeče
	1.04.2	1	GEO	na zemljevidu pokaže države Vzhodne Evrope in njihova glavna mesta;	M	I.	rdeče
	1.04.3	1	GEO	s pomočjo karte poimenuje in pokaže države Srednje Evrope in njihova glavna mesta;	M	I.	rdeče
5	1.05.1	1	GEO	s pomočjo globusa in makete Sonca in Zemlje opiše ter razloži kroženje Zemlje okoli Sonca in našteje spremembe, ki jih zaradi gibanja Zemlje opazimo ljudje;	M	I.	zeleno
	1.05.2	1	GEO	s pomočjo globusa in makete Zemlje opiše ter razloži vrtenje Zemlje okoli svoje osi in njene posledice;		I.	rdeče
6	1.06.1	1	GEO	s pomočjo slikovnega materiala in skice spozna toplotne pasove na Zemlji, našteje vzroke za njihov nastanek;	M	I.	nad modrim
	1.06.2	1	GEO	s pomočjo slikovnega materiala in skice spozna toplotne pasove na Zemlji, našteje vzroke za njihov nastanek;	M	I.	zeleno
7	1.07.1	1	GEO	na zemljevidu poišče pomembne reke in jezera;	M	II.	zeleno
	1.07.2	1	GEO	na zemljevidu poišče pomembne reke in jezera;	M	II.	zeleno
	1.07.3	1	GEO	na zemljevidu poišče pomembne reke in jezera;	M	II.	zeleno
8	1.08.1	1	GEO	opiše naravne in družbene danosti za razvoj turizma v Sloveniji;	S	II.	rumeno
	1.08.2	1	GEO	opiše naravne in družbene danosti za razvoj turizma v Sloveniji;	S	II.	modro
9	1.09.1	1	GEO	spozna gorsko podnebje in višinske rastlinske pasove;	S	II.	modro
	1.09.2	1	GEO	spozna gorsko podnebje in višinske rastlinske pasove;	S	II.	modro
10	1.10.1	1	GEO	na zemljevidu poselitve prebivalstva pokaže najgosteje in najredkeje naseljena območja;	M	II.	rumeno
	1.10.2	1	GEO	na globusu in zemljevidu sveta pokaže, poimenuje in razlikuje kontinente;	M	II.	rumeno
	1.10.3	1	GEO	na globusu in zemljevidu sveta pokažejo, poimenujejo in razlikujejo kontinente.	M	II.	zeleno

Naloga		Točke	Vsebina	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje
11	1.11.1	1	GEO	se seznani z aktualnimi problemi sodobnega sveta;		III.	rdeče
	1.11.2	1	GEO	se seznani z aktualnimi problemi sodobnega sveta;		III.	modro
	1.11.3	1	GEO	se seznani z aktualnimi problemi sodobnega sveta;		III.	nad modrim
12	1.12.1	1	GEO	opiše naravne in družbene danosti za razvoj turizma v Sloveniji;	S	III.	modro
	1.12.2	1	GEO	opiše naravne in družbene danosti za razvoj turizma v Sloveniji;	S	III.	nad modrim
II. DEL: ZGODOVINA							
1	2.01.1	1	ZGO	na časovnem traku označi desetletje, stoletje, tisočletje;		I.	rumeno
	2.01.2	1	ZGO	razlikuje zgodovinske vire (ustni, pisni, materialni);	M	I.	nad modrim
2	2.02.1	1	ZGO	ve, da so bili Iliri in Kelti prvi stalni prebivalci današnjega slovenskega ozemlja;		I.	modro
	2.02.2	1	ZGO	ve, da so bili Iliri in Kelti prvi stalni prebivalci današnjega slovenskega ozemlja;		I.	zeleno
3	2.03.1	1	ZGO	se zave pomena reformacije za slovenski kulturni in narodni razvoj;	M	I.	rumeno
	2.03.2	1	ZGO	se zave pomena reformacije za slovenski kulturni in narodni razvoj;	M	I.	rumeno
	2.03.3	1	ZGO	se zave pomena reformacije za slovenski kulturni in narodni razvoj;	M	I.	rumeno
4	2.04.1	1	ZGO	na podlagi slikovnega gradiva se orientira v času;	S	I.	modro
	2.04.2	1	ZGO	opiše medsebojni gospodarski odnos med kmetom in graščakom ter kmetove dajatve;	S	I.	modro
5	2.05.1	1	ZGO	opiše osamosvojitev Slovenije in njena prizadevanja za mednarodno priznanje;	S	II.	rdeče
	2.05.2	1	ZGO	opiše osamosvojitev Slovenije in njena prizadevanja za mednarodno priznanje;	S	II.	modro
	2.05.3	1	ZGO	opiše osamosvojitev Slovenije in njena prizadevanja za mednarodno priznanje;	S	II.	rdeče
6	2.06.1	1	ZGO	se zave pomena mednarodnega povezovanja;	S	III.	modro
	2.06.2	1	ZGO	se zave pomena mednarodnega povezovanja.	S	III.	nad modrim
III. DEL: DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA							
1	3.01.1	1	DVE	spoznava različno odgovornost, ki je posledica tega, da imajo člani skupine različne položaje in vloge;	M	I.	rumeno
	3.01.2	1	DVE	spoznava različno odgovornost, ki je posledica tega, da imajo člani skupine različne položaje in vloge;	M	I.	zeleno
	3.01.3	1	DVE	spoznava različno odgovornost, ki je posledica tega, da imajo člani skupine različne položaje in vloge;	M	I.	zeleno
2	3.02.1	1	DVE	spoznava vpliv, ki ga imajo mediji na posameznika in na različne družbene skupine ter na njihove življenjske navade in ravnanja;	M	II.	zeleno
	3.02.2	1	DVE	spoznava vpliv, ki ga imajo mediji na posameznika in na različne družbene skupine ter na njihove življenjske navade in ravnanja;	M	II.	zeleno
	3.02.3	1	DVE	spoznava vpliv, ki ga imajo mediji na posameznika in na različne družbene skupine ter na njihove življenjske navade in ravnanja.	M	II.	zeleno

LEGENDA:
Naloga: zapisana oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po *Navodilih za vrednotenje* in po programu za e-vrednotenje;
Točke: zapisano maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge;
Vsebina/Cilji – učenec: zapisana vsebina/cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu;
Standardi znanja: zapisan standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; M – minimalni, S –standardi; povzeto po učnem načrtu;
Taksonomske stopnje (po Bloomu): zapisana taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge; I – znanje in prepoznavanje, II – razumevanje in uporaba, III – analiza in sinteza ter vrednotenje.
Območje: zapisno območje, v katero se je uvrstilo vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po *Opisih dosežkov učencev 9. razreda pri NPZ-ju v prilagojenem izobraževalnem programu z NIS-om*.

I. DEL

GEOGRAFIJA

1. Oglej si slike od 6 do 9 na barvni prilogi in reši nalogo.

   Slovenija je geografsko zelo raznovrstna. Ločimo alpske, predalpske, panonske, dinarske in primorske pokrajine. Na črto k imenu pokrajin napiši številko slike, ki predstavlja izbrane pokrajine.

   panonske pokrajine _____

   primorske pokrajine _____

   alpske pokrajine _____

   dinarske pokrajine _____

(4 točke)

2. Preberi opis dela alpskih pokrajin v Sloveniji in reši nalogo.

Za pokrajino so značilni visoko gorovje, mrzle zime in obilica snega. Razvit ima zimski turizem. Velik del pokrajine je narodni park.

   a) Obkroži črko pred imenom opisane pokrajine.

      A Posavsko hribovje

      B Kamniško-Savinjske Alpe

      C Julijske Alpe

      D Goričko

   b) V katerem delu Slovenije leži opisana pokrajina? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

      A V JV delu države.

      B V SZ delu države.

      C V SV delu države.

      D V JZ delu države.

(2 točki)

3. Preberi opis evropske države in reši nalogo.

Za državo je značilno deževno oceansko podnebje in nasadi tulipanov. Da bi v tej državi pridobili čim več obdelovalnih površin, izsušujejo morje.

a) Za katero evropsko državo velja opis? Odgovor napiši na črto.

_____

b) Obkroži črko pred tisto geografsko enoto Evrope, v katero spada opisana država.

A Severna Evropa.

B Južna in Jugovzhodna Evropa.

C Srednja Evropa.

D Zahodna Evropa.

(2 točki)

4. Poveži državo z geografsko enoto Evrope. Na črto pred geografsko enoto napiši številko ene države, ki leži v tej enoti.

GEOGRAFSKE ENOTE:	DRŽAVE:
_____ Južna Evropa	1 Španija
_____ Vzhodna Evropa	2 Češka
_____ Srednja Evropa	3 Francija
	4 Ukrajina
	5 Finska
	6 Velika Britanija

(3 točke)

5. Spodnje trditve se nanašajo na gibanje nebesnih teles. Obkroži črko pred dvema pravilnima trditvama.

A Zemlja potuje okoli Sonca približno 365 dni.

B Zemlja potuje okoli Sonca en dan.

C Zemlja se zavrti okoli svoje osi v približno 365 dneh.

D Zemlja se zavrti okoli svoje osi v enem dnevu.

E Sonce potuje okoli Zemlje približno 365 dni.

(2 točki)

6. Slika 1 prikazuje pet toplotnih pasov na Zemlji.
Na črti k puščicama napiši imena dveh manjkajočih toplotnih pasov.

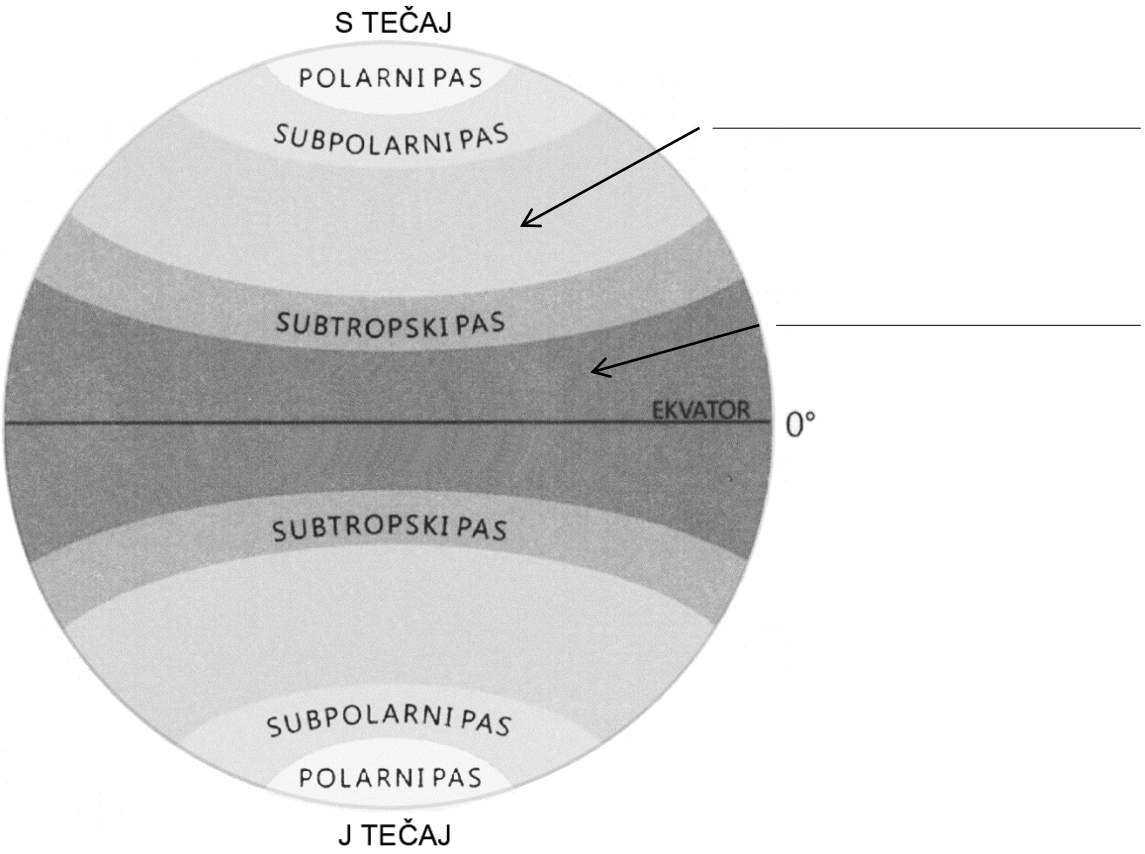

Slika 1: Toplotni pasovi na Zemlji

(2 točki)

(Prirejeno po: Dmitrovič, N., Ferlinc, I., Gorše, A., Vališer, A., Zupančič, H., 2010: Družboslovje 9. Učbenik za 9. razred osnovne šole. Prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.)

7. Nalogo boš reševal z uporabo zemljevida Slovenije na sliki 2.

Slika 2: Mesta in reke v Sloveniji

Na črto pred mesto napiši številko tiste reke, ki teče skozi mesto ali blizu njega.

MESTA:	REKE:
_____ Maribor	1 Mura
_____ Tolmin	2 Drava
_____ Celje	3 Krka
	4 Soča
	5 Savinja
	6 Sava

(3 točke)

(Prirejeno po: Holy Šinkovec, N., 1997: Slovenija na dlani 4. Ljubljana: DZS.)

8. V Prekmurju je turistična kmetija. Leži na nadmorski višini 345 metrov. Obkroži črko pred dvema dejavnostma, ki ju v svoji okolici lahko ponudi ta kmetija.

A Obiranje grozdja.

B Smučanje.

C Obiranje oljk.

D Kolesarjenje.

E Obisk planšarije.

(2 točki)

9. Oglej si klimogram in reši nalogo.

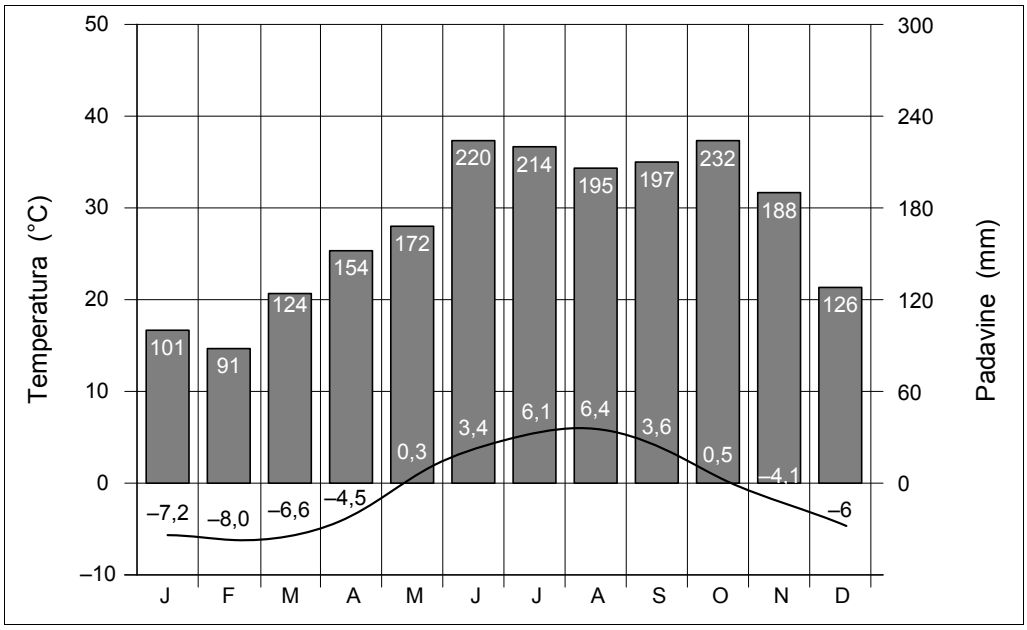

Slika 3: Klimogram

Opiši poletne padavine in temperaturo. Opisa napiši na črte.

Opis poletnih padavin: _____

_____

Opis poletnih temperatur: _____

_____

(2 točki)

10. Primerjaj Evropo in Avstralijo. Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI. Če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

Evropa je gosteje naseljena kakor Avstralija.	DRŽI	NE DRŽI
Avstralija je večja celina kakor Evropa.	DRŽI	NE DRŽI
V Evropi in Avstraliji imamo poletje istočasno.	DRŽI	NE DRŽI

(3 točke)

(Vir: arhiv RIC)

11. Oglej si sliko 4 in reši nalogo.

Slika 4

V Sloveniji imamo tudi vetrne elektrarne. Z uporabo vetrnice izkoriščamo veter in pridobivamo električno energijo. Na črte napiši tri prednosti vetrne elektrarne pred jedrsko elektrarno.

Prednost 1: _____

_____

Prednost 2: _____

_____

Prednost 3: _____

_____

(3 točke)

(Vir: www.veterneelektrarne.si/vpliv-na-okolje/. Pridobljeno: 10. 1. 2013.)

12. Oglej si sliko 5 in reši nalogo.

Slika 5

V manjšem kraju v Sloveniji so odkrili termalne izvire vode. Veliko podjetje se je odločilo, da bo v kraju zgradilo hotel s kopališčem in zdravstveno ambulanto. Na črte napiši eno prednost in eno slabost te odločitve za življenje tamkajšnjega prebivalstva.

Prednost: _____

_____

Slabost: _____

_____

(2 točki)

(Vir: http://www.google.si/imgres?q=hotel+z+bazenom&hl=sl&tbo=d&biw=1024&bih=625&. Pridobljeno: 10. 1. 2013.)

II. DEL

ZGODOVINA

1. Preberi besedilo in reši nalogo.

Vaško situlo je januarja 1880 izkopal Janez Grilc. Ocenjeno je, da je nastala okoli leta 550 p. n. št.

a) Na časovnem traku obkroži ocenjeno leto nastanka vaške situle.

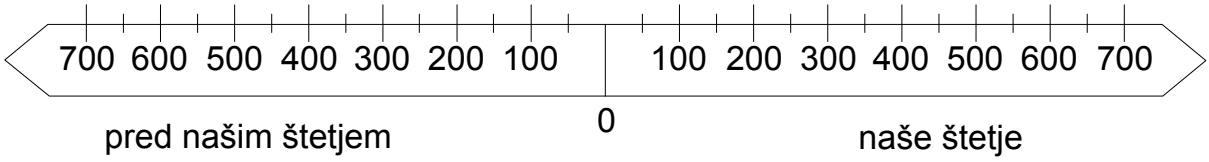

b) V katero vrsto zgodovinskih virov spada vaška situla? Odgovor napiši na črto.

_____

(2 točki)

2. Kdo so bili prvi stalni prebivalci na ozemlju današnje Slovenije? Obkroži črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

A Iliri.

B Obri.

C Germani.

D Kelti.

E Rimljani.

(2 točki)

3. Obdobje reformacije na Slovenskem so zaznamovale osebe, dogodki, pojmi in predmeti. Izmed naštetih poišči tri, ki spadajo v obdobje reformacije, in obkroži črko pred njimi.

A Rimljani.

B Primož Trubar.

C Nacizem.

D Knjiga Katekizem.

E Mostiščarji.

F Protestantizem.

(3 točke)

4. Preberi besedilo in reši nalogo.

Skokovit vzpon Ljubljane, ki se je imenovala Laibach, se je začel v 13. stoletju. Mesto so sestavljala tri jedra: Stari, Mestni in Novi trg. Vsako od njih je bilo ograjeno z obzidjem. V mesto je vodilo pet vrat. Meščani, predvsem obrtniki, so bili razdeljeni v cehe.

a) Katero zgodovinsko obdobje Ljubljane opisuje besedilo? Odgovor napiši na črto.

_____

b) Obkroži črko pred trditvijo, ki pravilno opisuje pojem desetina.

A Desetina je obvezna dajatev dela pridelka, ki jo je dajal kmet graščaku.

B Desetina je obvezna dajatev dela pridelka, ki jo je dajal graščak kmetu.

C Desetina je prostovoljna dajatev pridelka, ki jo je dajal kmet graščaku.

D Desetina je prodaja pridelka, ki jo je trgovec odkupil od kmeta.

(2 točki)

(Prirejeno po: http://www.ljubljana.si/si/ljubljana/zgodovina.html. Pridobljeno: 10. 1. 2013.)

5. Oglej si zemljevid na sliki 10 na barvni prilogi in odgovori na vprašanja.

a) Katera država je bila cilj napadov leta 1991?
Odgovor napiši na črto.

_____

b) Kateri objekti so bili cilj napadov?
Na črto napiši enega izmed njih.

_____

c) Kaj je dokončno pridobila napadena država po končani vojni?
Odgovor napiši na črto.

_____

(3 točke)

6. V 80. letih je bila Slovenija del socialistične Jugoslavije. Danes je del Evropske unije.

a) Kaj potrebujemo pri prehodu meje iz Slovenije v države, ki so v Evropi, a niso članice Evropske unije? Odgovor napiši na črto.

_____

b) Večina držav Evropske unije ima enotno denarno valuto (EUR).
Na črti napiši eno prednost tega.

_____

_____

(2 točki)

III. DEL

DRŽAVLJANSKA VZGOJA in ETIKA

1. Ljudje imamo nekatere pravice. Obkroži črko pred tremi pravicami, ki jih imajo učenci v šoli.

   A Učenci imajo splošno volilno pravico.

   B Učenci imajo pravico do varnega in spodbudnega okolja.

   C Učenci imajo pravico do obiska pouka in drugih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti.

   D Učenci imajo pravico do občasnega plačanega dopusta.

   E Učenci imajo pravico do pridobivanja znanja, spretnosti in navad za življenje.

   F Učenci imajo pravico do denarnega nadomestila v primeru brezposelnosti.

(3 točke)

2. a) V katero od naštetih skupin oddaj spadajo risanke?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Izobraževalne oddaje.

B Informativne oddaje.

C Športne oddaje.

D Otroške in mladinske oddaje.

b) Kaj pomeni prikazani znak, ki se občasno pojavi na zaslonu ob predvajanju filmov na televiziji? Odgovor napiši na črto.

_____

c) Oglej si spored in odgovori na vprašanje.

Spored za nedeljo, 4. junij

20:05	Tito, dokumentarna serija, 9/13
22:00	Zapeljevanje pogleda, politično-dokumentarna serija, 3/4
22:35	Pridelovanje pšenice, izobraževalno-dokumentarna serija
22:45	Poročila
23:05	Šport
23:10	Ars 360°, kulturna oddaja
23:25	Sinovi anarhije IV., ameriška nadaljevanka, 1/14
00:30	Slovenski magazin, mozaična oddaja, ponovitev

Očeta zanima kmetijstvo. Katera oddaja v večernem času ga bo zanimala? Odgovor napiši na črto.

_____

(3 točke)

Skupno število točk: 50

Barvna priloga

Slika 6: Krška kotlina

Slika 7: Jezersko

Slika 8: Piran

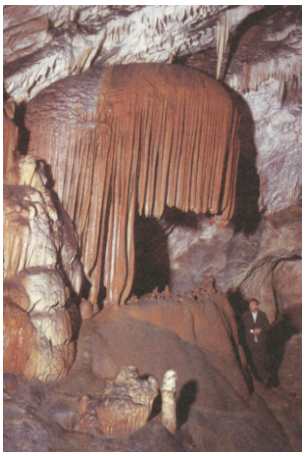

Slika 9: Postojnska jama

Slika 10

(Vir slik 6, 7: Senegačnik, J., Drobnjak, B., Otič, M., 2000: Živim v Sloveniji: Zemljepis za 8. razred osnovne šole. Učbenik. Ljubljana: Modrijan.)
(Vir slike 8: arhiv RIC)
(Vir slike 9: Skoberne, P., 1988: Sto naravnih znamenitosti Slovenije. Ljubljana: Prešernova družba.)
(Vir slike 10: Nešović, B., Prunk, J., 1994: 20. stoletje: Zgodovina za 8. razred osnovne šole. Ljubljana: Državna založba Slovenije.)